

sage uit mijn lange artikel van 21 April. We zullen dus de passage overnemen, gelijk hij ze zelf aanhaalt. Hier luidt de door prof. v. d. Schuit uit mijn artikel geknipte passage:

Tot het goed-vrijgemaakt zijn behoort:

a, dat je met alle „rare“ snuiter (te beginnen met jezelf) wilt samenleven in één kerkverband, met allen, die gewillig en bereid zijn, langs den geordenden weg elkaar te dragen in meningsverschillen, die pas langzaam, langzaam kunnen worden opgelost qua geschillen, en die, zoodra het hun bij gebreken noodzaak (!) gelukt mócht zijn (wat een heele toer vaak is) een geschil-van-meening te formuleeren in confessioneele taal, het langs den geordenden weg te behandelen naar Schrift en Belijdenis.

Tot zoover weer het citaat.

Vraagt men zich nu af, wat prof. v. d. Schuit zal bedoeld hebben met het „opzetten van een andere poort“, al is het maar „op een kier“, dan geloof ik, dat volgende woorden dienaangaande licht verschaffen:

Ik kan dit standpunt der Vrijgemaakte kerken begrijpen.

Ik kan ook begrijpen, dat dit een veroordeeling van 1892, en van het beginsel der Christelijke Gereformeerde Kerken is.

Deze kerken hebben gezegd: het kan ook anders. Deze kerken hebben gezegd: het moet ook anders, omdat „meningsverschillen“ reeds toen uitgesproken waren tot „leergeschillen“, die de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Doleerende kerken van elkander scheidden.

Tot zoover dan weer deze aanhaling.

Laat ons weer enkele kanttekeningen wagen.

a) Op het standpunt van prof. v. d. Schuit staande, stelt men het dus zóó: de z.g. vrijgemaakte kerken veroordeelen 1892, en de Christelijke Gereformeerde Kerken veroordeelen 1944;

b) deze laatste inmers zeggen niet maar: het kan ook anders, doch bovendien — nog steeds volgens prof. v. d. Schuit: het móet ook anders; en dat betekent dus een veroordeeling;

c) als ik het dus goed begrepen heb, en anders wil ik het graag vernemen, om het meteen door te geven, verlangt prof. v. d. Schuit dat óf van een samenkomen van onze kerken met de Chr. Geref. kerken niets komt, óf dit samenkomen worde afhankelijk gesteld van de conditie van een veroordeeling, ook door ons, die het dan in 1944 glad verkeerd gedaan hebben, van 1944; ik zal wel niet mogen aannemen, dat prof. v. d. Schuit theoretisch óók nog de mogelijkheid in reserve houdt, dat 1892 gemeenschappelijk veroordeeld wordt; immers: hij spreekt van een „begin-sel“. Volgens hem is door een artikeltje van een zekeren K. S. het „begin-sel“ der Christelijke Gereformeerde Kerken veroordeeld. En hij heeft dat artikeltje van K. S., particulier krantenmannetje, vereenzelvigd met het „standpunt der Vrijgemaakte kerken“.

d) Nu vind ik het altijd prettig, als iemand van oordeel is, dat mijn particuliere mening een goede weergave is van het standpunt van De Gereformeerde Kerken in Nederland. Zelfs vind ik het wel leuk voor een synodocratisch penvoerder, dr H. N. Ridderbos, die zoo tegen Pinksteren nog weer eens oude koeien, maar dan helemaal geretoucheerd, uit de sloot haalt, ten onrechte vertellende, dat we heden zóó, morgen anders redeneeren tegen de Christelijke Gereformeerden. Hij heeft er maar een klein beetje van begrepen.

e) Maar verder gaat mijn tevredenheidsgevoel voor het oogenblik niet. Want ik begrijp niet alles van wat hier gezegd wordt. Ik lees daar iets van „het beginsel der Christelijke Gereformeerde Kerken“. Wat is dat? Voor me zelf ben ik met het woord „begin-sel“ liefst wat zuinig; ik geloof, dat men vaak er een beetje al te vlot mee-gewerkt heeft. En als ik van het woord „begin-sel“ een definitie zou hebben te geven, dan ware een brochure geen overbodigheid. Reeds daaruit begrijpt men, dat mijn artikel van 21 April geen veroordeeling van eenig beginsel der

Chr. Geref. kerken bedoeld kan hebben. Ik geloof niet, dat deze kerken zulk een beginsel erop nahouden. Ik geloof ook niet, dat prof. v. d. Schuit het uit officiële stukken zijner kerken kan laten spreken, nog wel als „het beginsel“.

f) We moeten intusschen elkaar geen vliegen afvagen. Misschien heeft prof. v. d. Schuit het oog op wat omstreeks 1892 wel eens genoemd is „het beginsel van de Chr. Geref. Kerk“ (van 1834), of „het beginsel van Ulrum. Goed, dan praten we daarover. In zijn brochure „Bij wie de Schuld?“ geeft docent F. P. L. C. van Lingen zijn antwoord op de brochure „Scheurmakerij of niet?“ Van Lingen, bl. 22, schrijft tegenover ds Alting (één der schrijvers van „Scheurmakerij of niet?“):

„Niet ik, maar ds A. veroordeelt het beginsel van Ulrum“.

Blijkbaar doelt Van Lingen hier op wat Alting schreef in zijn bijdrage, bl. 46/7:

„De Acte van Wederkeering zegt: ondergeteekenden verklaren tevens gemeenschap te willen uitoefenen met alle ware Gereformeerde ledematen, en zich te willen vereenigen met alle op Gods onfeilbaar Woord gegronde vergadering, aan wat plaats God dezelve ook vereenigd heeft“ enz.

Op bl. 48 noemt Alting dit: „het beginsel van Ulrum“.

Mocht prof. v. d. Schuit terzake van de vraag, wat „het beginsel der Chr. Geref. Kerken“ is, het met Van Lingen eens zijn, dan verklaar ik rustig: noem mij één uittaling van mijn hand, waarin ik dit „begin-sel“ weerspreek, en ik zal ze herroepen. Ik geloof intusschen, dat coll. v. d. Schuit zulk een uittaling van mijn hand nergens zal kunnen vinden.

g) Overigens moet ik blijven waarschuwen tegen een al te vlot spreken van „begin-selen“. Ik meen, dat de Chr. Geref. pers (evenals die van een deel der gereformeerde) wel eens een beetje minder goed te spreken was over het woord „begin-selen“, toen de Vrije Universiteit het ging gebruiken. De Vrije Universiteit heeft trouwens van de formulering dezer „begin-selen“ niet veel terecht gebracht. Er is in de dagen van 1892 van beide kanten wat al te gemakkelijk van „begin-selen“ gepraat. Van Lingen in zijn „Korte Verantwoording van de getrouw geblevene leden der Chr. Geref. Kerk“, bl. 17, haalt een uitspraak der „Doleerende Synode“ aan, die het ook al heeft over

„het BEGINSEL, dat de methode van Separatie en Doleantie beiderzijds voor eigene rekening worde gelaten“.

Daar is dus „begin-sel“ ineens weer wat anders. Dr A. Kuiper (Separatie en Doleantie, 69), verklaart, dat voor de Chr. Gereformeerden de predikantsopleiding „geen quaestie van beginsel“ raakt; en toch is het woord „begin-sel“ wel van die zijde gebruikt. Laat men liever naar de belijdenis teruggaan en niet zichzelf dwingen, later in te slikken wat eerst „begin-sel“ genoemd is; Kuiper zelf heeft er ook last genoeg van gehad, dat hij zoo moest retireeren („het beginsel“ van het huismanskiesrecht b.v.).

h) Maar prof. v. d. Schuit wijst naar het verleden zelf der Chr. Geref. Kerken. Hij zegt: In 1892 waren „meningsverschillen“ reeds uitgesproken tot „leergeschillen“ die de Chr. Geref. Kerken en de Doleerende kerken van elkander scheidden. Door met de vereeniging van 1892 niet mee te gaan, hebben de Chr. Geref. Kerken gezegd: het moet anders..... dan K. S. in 1951 schreef in het Reformatie-nummer van 21 April, bladzij 242, kolom 3, alinea 7, sub a.

i. Maar wie bewijst nu, dat de Chr. Geref. kerken een „begin-sel“ gemaakt hebben van alles wat in 1892 gedaan is? Een beginsel? Maar het blijkt, dat de huidige Chr. Geref. kerken hebben losgelaten meer dan één punt, dat in 1892 als sjibboleth uitgeroepen is. De bewijzen geef ik straks. Nu al vraag ik: als het

ééne lid van het dadencomplex van 1892 nooit tot beginsel gemaakt is, waarom mag dan het andere wel tot „begin-sel“ verheven worden? Dat ware willekeur, als ik het deed, doch ook als prof. v. d. Schuit het zou doen. Alleen de Chr. Geref. kerken van heden ZOUDEN een keus kunnen doen, zeggende: uit het dadencomplex van 1892 gaan we in 1951 of later een keus doen: het ééne „begin-sel“ noemende, het andere niet. Ik zeg dit, niet om prof. v. d. Schuit te bestrijden, doch om hem en mij te doen zien: kom, de lente kón wel eens in het land zijn, laten we niet meer ijs aan wezig noemen dan er volstrekt zeker is.

j. In zijn „Korte Verantwoording van de getrouw geblevene Leden“, bl. 9, herinnert Docent Van Lingen aan wat hij schreef in „Waarom wij Christ. Geref. willen blijven“. Wat iemand twee keer schrijft, is hem dus niet een bagatel geweest. Hij schreef dan en herschrijft (inzake 1892):

„Men riep om eenheid en in den naam zelfs moest de gedeeldheid uitkomen, daar men sprak niet van „ééne Kerk“, maar van „Kerken““.

Ik ontleed dit niet. Ik hoef dat ook niet te doen. Was dat „begin-sel“? Ik zeg: neen. Want op het oogenblik heeten de Chr. Geref. kerken net zoo goed als wij „Kerken“. Wie maakt nu uit, wat wel en wat niet beginsel der Chr. Geref. kerken is?

k) Van Lingen zegt (bl. 10): „Met het afstaan van dien naam (Chr. Geref. Kerk, enkelvoud, K. S.) was op den schoot der vleklende Delila de laatste haarlok van den krachten, Gode gewijden Simson gevallen“. Beginsel? Neen — want later zei men: dat meervoud (kerken) was toch wel goed; blijkbaar heeft men op dit punt voor nazieërshaar aangezien wat toch wel onder de schaar van een behoorlijken kapper mocht vallen.

l) Van Lingen vervolgt, bl. 15:

„Voor de „hoogere politiek“ zooals Prof. De Cock het noemde, stond het doodschuldige reglement van 1869 in den weg.... Het gelukte. Blijkbaar hebben de Christ. Geref. niet, wat dat TER ZIJDE STELLEN ook met het oog op het bezit der goederen beteekende. Verblind gaven ze toe“.

Tot zoover citaat. Is dit nu een „begin-sel“? Wel-neen, het reglement van 1869 is toch nu óók van de baan?

m) Van Lingen, 17, schrijft:

„Geen standpunt der Doleantie verloochenen, of dat der Separatie huldigen. Hoe dat saam kan gaan, begripte wie het kan!“

Tot zoover citaat. Maar ik ben blij, dat prof. v. d. Schuit boven zijn artikel de vraag plaatste: „Kan het ook anders?“ Want dat het anders kan dan het bij de Afscheiding toegegaan is, erkent de Acte van Afscheiding zelf bij voorbaat (in de hierboven aangehaalde woorden). Want het is reeds in 1834 en volgende jaren lang niet overal zóó gegaan als in Ulrum. Dat kan niet. Kan het ook anders? Het kan op duizend manieren. Want in elke vrijmaking hangt de manier van de daad van den één voor een deel af van de manier van het optreden van den ander. Wie een vrijmaking naar één vast model wil, moet maar naar huis gaan: hij is een verongelukt artiest. Lees maar eens F. M. ten Hoor, Afscheiding en Doleantie, 1890, 57 v., vergeleken met Van Lingen, a.w. 12.

n) Van Lingen, 19, schrijft:

„Ware de Christ. Geref. Kerk geweest wat zij moest zijn, zij had zeker nooit de Nederduitsch Geref. Kerk voor eene ware Kerk erkend“.

Was ook dat een „begin-sel“? Maar ik herinner me uit „De Welker“ van prof. van der Schuit uittalingen, die inzake de „erkenning als ware kerk“ anders spreken dan deze „Verantwoording van de trouw geblevenen van 1892“.

o) Van Lingen, 22, zijn bezwaren tegen de doleerenden uitende, zegt:

Sexuele voorlichting in het gezin

Natuurlijk komen kinderen met vragen. En ook met vragen, zooals in den tijd van de seksuele nieuwsgierigheid, waartegen de ouders en verdere opvoeders, corrigeerend op moeten treden. Kleine kinderen komen vaak reeds tot moeder met dood-onschuldige vragen, naar aanleiding van wat ze om zich heen, b.v. op straat zien. Wat ouderen komen met vragen als ik reeds noemde.

Moeten vader en moeder, en ook de leiders van onze knapen- en meisjesverenigingen, nu op al zulke vragen volledig ingaan? En altijd volledig tekst en uitleg geven? Ik ben van overtuiging van niet. Maar ze moeten wél eerlijk zijn. Ze moeten, vooral de reeds wat oudere kinderen niet afschepen met smoesjes, als de bekende „roode kool“, e.d. Maar eerlijk zijn, beteekent ook niet: altijd de volle waarheid zeggen! Men antwoorde toch nooit boven het bevattingsvermogen van het desbetreffende kind.

Ik denk in dit verband steeds weer aan dat fijne, oprechte en toch zoo verbergende antwoord,

dat Abraham gaf, toen hij Izak moest gaan offeren; toen deze hem vroeg naar het „lam ten offer“..... Toen zei Abraham niet, volkomen eerlijk, maar plompverloren: „Izak, jij bent dat lam; ik moet jou zoo dadelijk gaan slachten!“ Neen, maar hij antwoordde hem, liefdevol, maar verbergend en toch ook volkomen oprecht: „De Heere zal zichzelf een lam ten offer voorzien, mijn zoon!“ (Gen. 22).

Ouders moeten dan ook tot hun opgroeiende kinderen kunnen zeggen: „Kind, dat kun je nu nog niet verstaan en begrijpen; dat zal vader of moeder je later, als je wat ouder bent, wel eens uitleggen“. Als de omgang tusschen ouders en kinderen, en ook tusschen jeugdleiders en kinderen, altijd eerlijk, open en oprecht is, zullen de kinderen zulk een antwoord accepteren; en niet taxeeren als een goedkoop dooddoener.

Bij zulk een opvoeding zal het ook geen bezwaar ontmoeten, dat aan tafel de Bijbel in zijn geheel gelezen wordt. Ik noem hier weer maar eerst „aan tafel“, vóór de jeugdvereniging.

Ik acht het een groot gevaar, wanneer dit niet geschiedt; wanneer vader, uit een zekere, en ik zeg er direct bij: valsche schaamte, bepaalde gedeelten niet dúrfte te lezen. Want dan is er heel wat niet in orde.

Ten eerste verstaat vader den Bijbel dan niet goed. Want, en daar moeten we toch wel vóór alles den nadruk op leggen, de Bijbel geeft in het minst geen schunnige verhaaltjes, die niet door den beugel kunnen, en die een fatsoenlijk (!) mensch de kleuren naar de wangen doen jagen. En toch wordt zulk een goddeloos idee, juist door dat overslaan van die gedeelten, er bij de jeugd (ik neem direct aan: volkomen onbedoeld), haast ongemerkt ingeslepen. Zooals immers alles, wat met het seksuele samenhangt, ook in het leven van elken dag, haast vanzelfsprekend, tot de sfeer van het „minder-nette“ gerekend wordt. Maar..... Gods Woord is, in geen enkel opzicht en in geen enkel onderdeel, ook niet tot in het kleinste, ook maar in het geringste „minder net“. Dat Woord is, evenals Hij, van Wien het uitgegaan is, volmaakt heilig en rein en smetteloos! Die Bijbel is, in al zijn onderdeelen, altijd het Boek, dat ons den weg ter zaligheid wijst! Dat ons dus nooit in een onreine sfeer kan brengen. Als na de lezing van dat Woord een onreine sfeer zou ontstaan, dan kan dat nooit komen dóór de lezing van dat Woord; maar dan zit de oorzaak, de zonde altijd in hem, die leest, en die hoort!

Daarom is het dan ook, en dit als ten tweede, in heel veel van zulke gevallen, met vader en moeder

„Wij (dat was nog nee hoofddoorversteit-professor voor... daar...“

Tot zoover een hoofdevenement van wat onderwerd. Ik neem dan ze de ook elkens

p) Wij sel der ding van muleeren. geformulemen operken. Lieve belijdenis, papier-gesden moet.

voor een knapheld voorganger. Zij kunnen Want hier de één koe de zegt m. Er is ook zeurd in over een gen inzake evenmin. „wel een systeem“, don, het en het hee past heele niet van „visaties te maatregel-contra-im-ginselen“, muleerd.

We zullen v. d. Schuit ken. Dan

Onze be-de hoogne belijdenis een onbedmet als gstand tuststand te zeggen: „feite n zelfde do-situatietee het result

Dáárom van het F mer spree t fijne

wil, dat d leven. Dik making h juist a tekening situatie f blykens zij pen hebbe tmeer nu deputaten lichters, e

zelf niet i het sexue goede spon gen, waar zij ze móg gen, waar gen doen. men, dat s lijk met h en dúrven dan ook b woordighe Maar z knoei; en r

Ik wees des Heeren ten zijn t ergste. De zeg nogma verduister Maar oc bezwaren gewoonste deren aan reeds wat

nooit tot
et andere
re wille-
d. Schuit
an heden
uit het
later een
et andere
e bestrij-
de lente
meer ijs
is.

getrouw
n Lingen
st. Geref.
t, is hem
n en her-

ijfs moest
niet van

te doen.
at op het
zoo goed
it wel en
en is?
staan van
(S.) was
haarlok
gevallen".
dat meer-
aar heeft
zien wat
en kapper

De Cock
reglement
kbaar be-
DER ZIJDE
ler goede-

el"? Wel-
ik van de

henen, of
kan gaan,

prof. v. d.
te: „Kan
dan het
Acte van
oven aan-
1834 en
an als in
? Het kan
ing hangt
en deel af
nder. Wie
goet maar
tist. Lees
Doleantie,
w. 12.

it wat zij
tsch Geref.

rinner me
uitlatingen,
eders spre-
uw geble-

de dolee-

niet goed.
es den na-
ninst geen
eugel kun-
euren naar
k een god-
die gedeel-
volkomen
Zoals im-
gt, ook in
ekend, tot
ordt. Maar
en in geen
ook maar
is, evenals
heilig en
onderdee-
zaligheid
afer kan
en onreine
en dóór de
orzaak, de
! tweede, in
en moeder

„Wij hebben te vragen niet wat enkelen meenen (dat waren dan de menschen in „Kerk B", die toch nog niet zoo dachten als hij, K. S.), maar wat het hoofddoel van de Vrije Universiteit is, wat aan de Vrije Universiteit zonder tegenspraak der andere Theologische professoren door haar meest invloedrijken hoogleraar... verkondigd wordt en wat blijkbaar bij de daar onderwezenen de vruchten zijn".

Tot zoover 't citaat. Maar van wie was „De Heraut" een hoofddoel? Niet van eenige kerk. Zouden wij een eventuele samenwerking moeten laten afhangen van wat in „De Weeker" staat; of van hetgeen alle onderwezenen van Apeldoorn als vrucht doen zien? Ik neem aan, dat er zijn, die iets anders verkondigen dan ze daar geleerd hebben. Bij ons is dat tenminste ook elken dag mogelijk.

p) Wij concludeeren dus: een specifiek „begin-sel der Christ. Geref. Kerken" is uit de Verantwoor-ding van de „trouwegeblevenen" van 1892 niet te formuleeren. Dat is maar goed ook; want wie met een geformuleerd „begin-sel" zou werken, die zou het sa-men opereeren met de belijdenis maar bemoeijli-ken. Liever een samen gaan staan op den bodem der belijdenis, dan een elkaar ophouden met niet eens op papier-gezette „beginselen", waarnaar men maar ra-den moet. Een apart begin-sel ter bepaling van de voor een vereeniging vereischte mate der dogmatische knapheid en consequentie van bepaalde individuele voorgangers hebben de Christ. Geref. Kerken niet. Zij kunnen het niet hebben. Niemand kan het hebben. Want hier is geen percentage ooit aan te geven. Want de één komt met een consequente redeneering, de an-der zegt maar eens wat, om te probeeren of 't zoo kan. Er is ook over Kuypers „consequentie" hopeloos ge-zeurd in 1892 en vervolgens. Van Lingen, 21, spreekt over eenige Kuypersche improvisatie-redeneerin-gen inzake den doop; hij is 't er niet mee eens, en wij evenmin. Maar als nu Van Lingen zegt: dat is nu „wel een schoon in-elkander-passend filosofisch systeem", maar geen belijdenis, dan zeggen wij: par-don, het is niet juist, maar het is ook geen systeem, en het heeft met filosofie geen steek te maken, en het past heelmaal niet, maar het rammelt. Laat men maar niet van „beginselen" spreken, waar men met impro-visaties te doen heeft. En met protesten en afweer-maatregelen tegen die improvisaties. Soms zelfs met contra-improvisaties. Ik ben een beetje bang voor „be-ginselen", die worden uitgeroepen, maar niet geformuleerd.

We zullen het voor ditmaal erbij laten. Wat prof. v. d. Schuit verder opmerkt, hopen we nog te bespre-ken. Dan komen meteen die „leergeschillen" ter tafel. Onze bedoeling is, ertegen te helpen waken, dat men de hoognoedige samenleving van wie één en dezelfde belijdenis hebben, niet onwillekeurig tegenhoude door een onbedoeld onjuiste teekening van het verleden, met als gevolg daarvan een vergrooten van den af-stand tusschen degenen aan wie God beveelt, den af-stand te doen verdwijnen. Indien de ééne groep zou zeggen: „zóó staan wij" (officieel), terwijl het in feite niet zoo is, dan kan de andere of het zelfde doen, of tegen de gevaren eener imaginaire situatietekening op haar hoede zijn, in elk geval is het resultaat: onnoodige verwijdering.

Daarom rept ik in het begin van dit artikel even van het Pinksterfeest. Een ander artikel in dit num-mer spreekt over het Pinksterfeest van het feest van 't fijne puntje. Ik ben vast overtuigd, dat God wil, dat de Chr. Gereformeerden en wij gaan samen-leven. Die overtuiging heb ik al lang vóór de vrij-making herhaaldelijk uitgesproken en die zater-just achter, als ik tegen een m. onjuiste teekening van de tusschen hen en ons aanwezige situatie fel opioneerde. Dr N. H. Ridderbos moge blijkens zijn jongste geschrift daar al niets van begre-pen hebben, maar dat kunnen wij niet helpen. Maar temeer nu, nu er eindelijk eens gesproken is tusschen deputaten en deputaten, is het goed als alle voor-lichters, en ook alle deputaten, zooals prof.

v. d. Schuit er één is, hun uiterste best doen, de situatie van 1892 en dus ook die van 1951 precies te teekenen. Opdat in de Pinksterweek nie-mand, ook niet met een goedbedoelde bestendiging van imaginaire, tegenhoude wat God beveelt. „Het fijne puntje zien" is de eerste conditie voor besten-diging van de Pinkstervreugde: dat samen wone wat hetzelfde belijdt. En als de „Christelijke Gerefor-meerde Kerken" evenmin als de onze een „begin-sel" hebben (dat is nu eigenlijk, om met Van Lingen te spreken, een woord uit het „philosophische" woorden-boek), dan moeten we het ook niet praetendeeren.

Het is niet de vraag, of het ook anders kan. Want er zijn duizend manieren van het rijden van een verkeerde schaats en dus ook duizend manie-ren om van het bepaalde moment, waarin God in het heden ons voor een nieuwe situatie plaatst, in con-crete nieuwe handelingen te komen tot herstel van wat gebroken is en tot opbouw in vereende marsch-colonne.

K. S.

Theologische Hoogeschool-dag

We willen al vast enkele mededeelingen doen: dan kan ieder zijn agendum al vast laten bezetten. De bidstond is bepaald op Dinsdag 25 Sept. a.s. Voorganger: ds E. T. v. d. Born te Amersfoort. De Hoogeschooldag is bepaald op den volgende(n) Woensdag 26 Sept.

Sprekers zijn gevraagd. Maar de namen hoort U later.

We zitten met een moeilijkheid. De Geref. Gemeen-te te Kampen krijgt een nieuw, mooi kerkgebouw. Het is evenwel niet zeker, of het gereed zal zijn tegen eind September. Daarom is het gewenscht, dat onze accurate pedel, de Heer J. Bos, Broederweg 15, spoedig weet, hoeveel menschen er komen. Daarom is ons verzoek: schrijft zoo spoedig mogelijk aan hem, hoeveel bussen en hoeveel menschen. De Heer Bos is onze commune memorie.

K. S.

MARIA, DE MOEDER GODS

Hoewel het in ons voornemen lag, een overzicht van de Roomsche Marialeer te geven aan de hand van het Mariologias Compendium van Pater J. Keuppens, zullen we, daar anders de artikelenreeks te lang wordt, slechts de voornaamste punten van de Marialeer aan-tippen uit de werkjes van Pater C. Friethoff O.P., „Katholieke Marialeer", 1937 en „Maria, onze Midde-lares, naast Jezus, onzen Middelaar", 1934.

Allereerst moeten we dan wijzen op den naam die in de Roomsche Kerk bij voorkeur aan Maria wordt ge-gewe: Moeder van God. Waarom is Maria de moeder van God? Omdat Jezus God is. De doceten meenden, dat Jezus wel God, maar geen mensch was; de Arianen, dat Hij wel mensch, maar geen God was; Nestorius onderscheidde in Jezus twee personen. Hij wilde wel erkennen, dat Maria moeder van Chris-tus, maar niet, dat zij moeder van God was. God heeft in zijn kerk een gezag gegeven met macht be-kleed, om op de alleen juiste wijze het Woord Gods uit te leggen. Op het Concilie van Efeze van 431 werd Nestorius veroordeeld, omdat hij loochende, dat Maria de moeder van God is¹⁾.

Van nu aan wordt de vereering van Maria algemeen. De gebeden tot Maria worden een vaste gewoonte. Justinianus smeekte om haar voorbede voor herstel van het Romeinsche rijk. Bonifacius IV liet zich door keizer Phokas het Pantheon van Agrippa geven, ver-

1) Friethoff. Katholieke Marialeer, p. 12—14.

wijderde daaruit de standbeelden der heidensche god-heden en wijdde het in 600 aan Maria en de martelaren. Deze Christelijke olympus had de oude god en wereld verdrongen. Trots het dogma van Chalcedon, waarbij de twee naturen van Christus zorgvuldig waren onder-scheiden, was het menselijke in Christus voor het bewustzijn van het Katholieke volk door het godde-lijke geabsorbeerd, werd Hij slechts als God voorge-steld, vereerd, aanbeden. Men had behoefte aan een verdere menselijke bemiddeling, waardoor de god-delijke majesteit toegankelijk en de strengheid van den rechter voor den genadezoekende werd verzacht: geen heilige kon ze krachtiger overnemen, dan de gebene-dijde Moeder Gods²⁾.

Men ziet het in de Roomsche Kerk zóó, dat Maria is opgenomen in de Goddelijke Familie. Beiden (de Vader en Maria) hebben een gemeenschappelijk Kind: dezelfde goddelijke Persoon, die naar de ééne natuur van den Vader, naar de andere natuur van Maria voortkomt³⁾. Men wordt niet moede, Maria steeds maar weer met dezen naam te noemen. Juist aan dezen naam ontleent men de vrijmoedigheid om Maria bemelhoege eer te geven.

Evenwel was in den strijd tegen Nestorius de hoofdzak niet, dat Maria zou zijn de moeder Gods. De hoofdzak was, dat de twee naturen van Christus niet mochten worden gescheiden. De bijzaak is op den voorgrond geplaatst. Dit is de plaats van Maria. In den strijd ging het niet om haar, maar om haar Zoon⁴⁾.

Enumatil.

K. MEIMA.

2) P.R.E. 3 XII, p. 315.

3) Friethoff a.w. p. 17.

4) Dictaat K. Schilder Capita Selecta, p. 66.

* Vervolg Ds J. Bosch

Het volgende gedeelte van het ingezonden stuk van ds J. Bosch luidt aldus:

„Ik zal op al uw beweringen verder niet ingaan, hoewel mij hier en daar niet alles even duidelijk is.

Dat de Synode wel het zwaard hanteeren kan, maar geen zwaardsmederij is, versta ik, Zij is geen Academie. Maar een Synode kan wel het recht en de plicht oefenen, om zelfs een academie tot de orde te roepen, als deze de Belijdenis te kort doet. Zij heeft in naam der Kerk, te getuigen tegen wat de waarheid Gods bedreigt van de zijde der wetenschap die uitgaat, niet van de Schrift, maar van het logisch denkend subject.

Gelukkig dat tegenover den vrijen loop en voortgang van de ingesloopen scholastiek in onze Kerken gebleven is een volk dat weigert voor de ijdele filosofie der wereldsche wetenschap een voetval te doen.

Het is en blijft noodig dat het conflict van 1896 dat gesmoord is, weer opleeft, en dat De Reformatie ook hierin volharde, gelijk zij zoo menigmaal geen onzeker geluid deed hooren".

Tot zoover ds Bosch.

Inzake synode en academie deel ik het standpunt van ds Bosch, gelijk reeds duidelijk gebleken is. Als men maar geen contra-college geeft tegen een verkeerd geacht academisch college, doch tegen welgeformuleerde onjuiste stellingen de belijdenis laat spreken, op kerkelijke manier. Overigens vraag men zich af, wat dat is: „uit-gaan van het logisch denkend subject". Als dat een kennis-theoretisch oordeel is, late de kerk de belijdenis spreken, art. 2 van de Confessie, de Dordtsche Leeregels over het natuurlijk licht, den catechismus over den oorsprong van het oprechte geloof, over de bron van ons weten der beleden waarheden, de genademiddelen.

Dat een debat gesmoord is, vooral door de eigenaardige manier, waarop dr Kuypers zijn opponenten beantwoordde, heb ik al gezegd. Hoe men zoo'n „gesmoord" conflict weer aan de orde stellen kan ter fine van een oplossing? De academie op haar manier, de kerk, zoo noodig, op haar manier.

We zijn het dus tamelijk wel eens geloof ik. Later het vervolg.

K. S.

zelf niet in orde. Hun levenshouding ten opzichte van het sexueele beweegt zich dan heel vaak niet in het goede spoor! Zij doen dan zelf b.v. op dit gebied din-gen, waarvan zij zelf niet ten volle overtuigd zijn, dat zij ze mogen doen. Of, erger: ze verrichten handelinge-n, waarvan zij heel goed weten, dat zij ze niet mo-gen doen. Iedereen zal, zonder meer, toe moeten stem-men, dat zulke ouders zulke zaken nooit open en eer-lijk met hun eigen kinderen zullen kunnen bespreken, en dárven bespreken! En als gevolg daarvan zullen ze dan ook bepaalde bijbelgedeelten, aan tafel, in tegen-woordigheid van hun kinderen, niet durven lezen.

Maar zodoende komt men meer en meer in de knoei; en men komt van het eene geknoei in het andere. Ik wees U reeds op de ootering, die het Woord des Heeren hierin aangedaan wordt: „bepaalde gedeel-ten zijn toch maar niet goed te lezen!" Dit is wel het ergste. De „lamp voor onzen voet" wordt daarin, ik zeg nogmaals: onbedoeld, besmeurd; zijn licht wordt verduisterd!

Maar ook voor het gezinsleven stelle men zich de bezwaren niet te gering voor. Stel U maar even de gewoonste zaak van de wereld voor: dat er meer kin-deren aan tafel zitten; wat jongere dus, maar ook reeds wat oudere. Tien tegen één, dat één van die

oudere al gauw in de gaten zal krúgen, dat vader „wat overslaat". En eveneens zal hij gauw te weten komen, wat vader overgeslagen heeft. Want hij zal het stiekum na gaan zoeken in den Bijbel. En het ge-vonden hebbende, zal hij met zijn jongere broertje zich misschien wel gaan verknouteren over dat over-geslagen gedeelte. En dit broertje zal eerlang een ander, nóg jonger, op hetzelfde zondige pad gaan voeren. En nu alweer: welk een gedachten vormen zich bij zulke kinderen over den Bijbel? Maar ook, welk een gedachten zullen zich bij zulke kinderen vormen aangaande hun ouders?! Misschien nog wel ver-keerde ook, die niet eens aan de werkelijkheid beant-woorden!

Zulk een zondige ontwikkeling kan gemakkelijk lan-gen tijd ongestoord doorgaan. In het gunstigste ge-val zal vader nog ontdekken, op welk een zondig pad zijn kinderen aan het wandelen zijn; en ertegen op gaan treden. Maar hoe zal hij optreden? Hij, die toch eigenlijk de aanleiding geweest is en nog is! Tien te-gen één, dat hij niet met ze zal spreken, zooals hij met ze zou moeten spreken; maar al te veel zal het voorkomen, dat hij ze plomverloren en op ruwe ma-nier zal bestraffen; en ze zeggen, „dat hij het vol-strekt niet meer hebben wil, want dat er dan andere

dingen zullen gebeuren". Of dat helpen zal? Heel vaak zullen deze kinderen als bij intuïtie aanvoelen, dat vader zélf niet recht in zijn schoenen staat en maar wat „grootte woorden" gebruikt!

Zulke kinderen nu, het is haast overbodig het ze zeggen, zijn ook verknood voor de jeugdvereeniging.

Het verband tusschen de jeugdvereeniging en het gezin is té eng, dan dat het werk op de jeugdveree-niging niet de groote nadeelen zou ondervinden van de fouten in de opvoeding in het gezin.

Het zal toch, zonder meer, duidelijk zijn, dat die-zelfde kinderen, die thuis onder elkaar wat zitten te gnulven om bepaalde verhalen uit den Bijbel, b.v. dat het kindeke van vreugde opsprong in Elisabeth's schoot, ook hun vrienden op de jeugdvereeniging in hun gnulven zullen trachten te betrekken, als dáár zoo'n stof aan de orde komt.

Daarom is het zoo goed, als de leider of leidster van de jeugdvereeniging iets afweet van de gezinnen, waaruit de kinderen komen.

Maar, wat van het meeste belang is, die leider of leidster moet zélf op het goede spoor staan! Om af te kunnen snijden wat afgemeden moet worden; en om zóó te kunnen spreken, als op een bepaald moment gesproken móet worden.

P. JASPERSE.